

Osnovni principi naučnog znanja

Metodologija u političkim
naukama

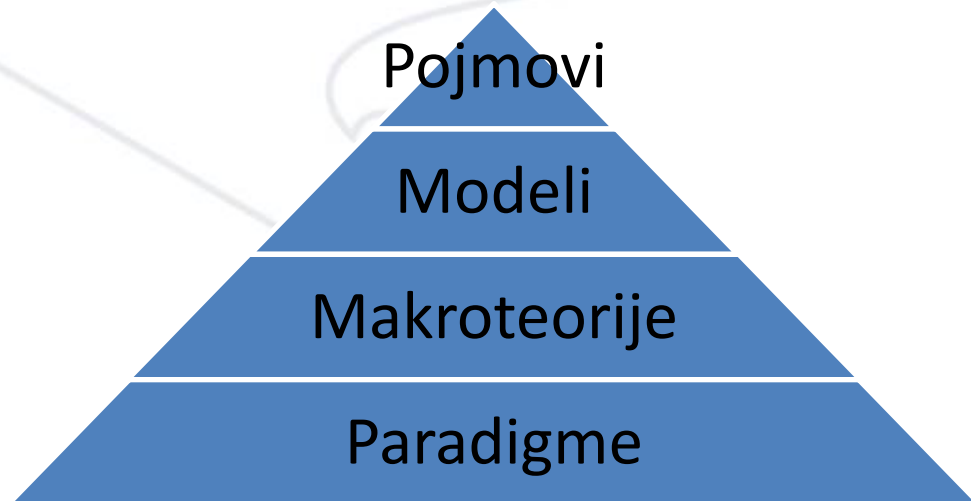
“Grane” filozofije nauke

- Ontologija:** *Šta je realnost? Od čega se sastoji ta stvarnost i kako možemo razumjeti postojanje?*
- Epistemologija:** *Od čega se sastoji validno znanje i kako ga možemo dostignuti? Šta možemo znati?*
- Metodologija:** *Na koji način najbolje možemo prikupiti znanje o realnost?*

Struktura naučnog znanja

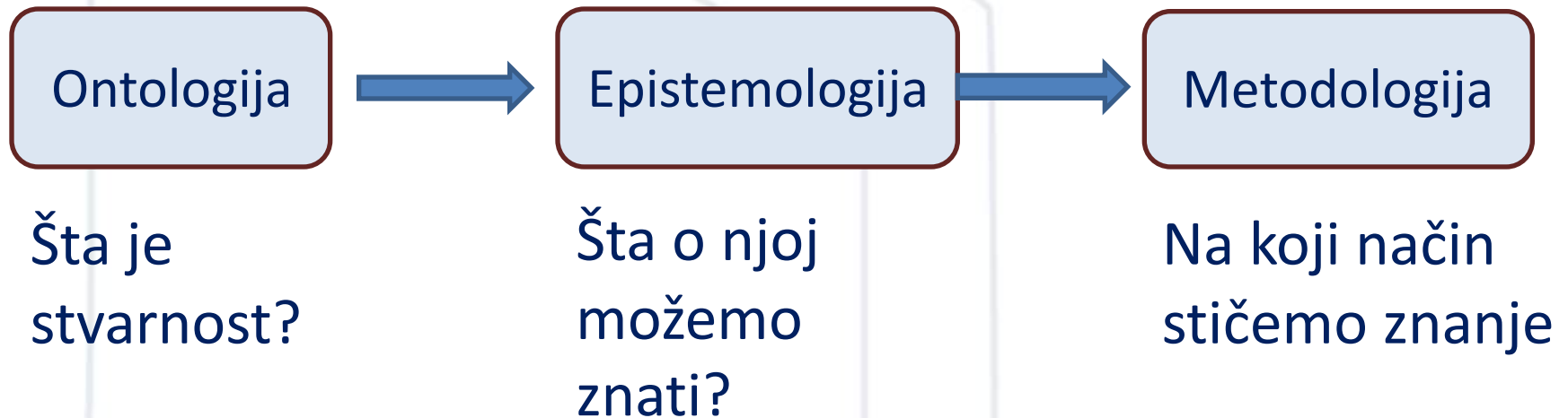
- *Struktura naučnih revolucija, T. Kuhn*

Nivoi pojmovne
analize

Naučne paradigme

- ❑ **Naučna paradigma:** sklop vjerovanja i usaglašenih principa među naučnicima o tome kako se naučni problemi razumijevaju i rješavaju.
- ❑ Svaka naučna paradigma se može karakterisati kroz svoju: *ontologiju, epistemologiju i metodologiju*.

Ključne naučne paradigme

- Pozitivizam**
- Konstruktivizam (Post-modernizam)**
- Kritička teorija (Konflikta)**
- Subjektivizam**
- Pragmatizam**

Pozitivizam

- ❑ Tvorac pozitivizma je Ogist Kont (Auguste Comte).
- ❑ Postavio zahtjev da se društvene nauku organizuje i razvija po uzoru na prirodne nauke (Sociologija – *Socijalna fizika*).
- ❑ Vjerovanje da postoji jedna realnost, koja se može objektivno sagledati i mjeriti.
- ❑ Istorija je prošla kroz 3 faze: *religijsku, metafizičku i pozitivnu*.
- ❑ Pozitina nauka treba da zamijeni religiju i metafiziku.

Pozitivizam

- ❑ Pozitivna nauka – izvor saznanja je u **činjenicama** koje su date u objektivnom iskustvu. Objašnjenja se baziraju na upotrebi logike i racionalnog mišljenja.
- ❑ **Dominantna** naučna paradigma.
- ❑ **Dva principa:**
  - ❑ Društveni svijet objektivno postoji
  - ❑ Mora se mjeriti

Prednosti i mane pozitivizma

- Daje validnost i objektivnost istraživanju
- Baziran na preciznim i mjerljivim metodama
- Manjak “dubinskog” razumijevanja konteksta
- Djelimično deterministički: vidi ljude kao “društvene proizvode”

Konstruktivizam

- ❑ Nastao na radikalnoj kritici pozitivizma i teze da društveni svijet postoji objektivno i nezavisno od našeg iskustva.
- ❑ Insistira na činjenici da je stvarnost prvenstveno subjektivna percepcija stvarnost i da ne možemo znati ništa o njoj kao takvoj.
- ❑ Društveni svijet je naša predstava o njemu, i različite grupe ljudi, uslovljene drugačijim iskustvom, realnost vide drugačije.
- ❑ Cjelina ne postoji, sve je u prirodi segmentirano, pa i istina o stvarnom svijetu.

Prednosti i mane konstruktivizma

- Omogućava uviđanje društvene kompleksnosti.
- Personalizacija “naučnih” istina i odmak od univerzalnosti.
- Teško je napraviti razliku između dobrog i lošeg (relativizam)
- Sve je moguće tvrditi ako empirijska potvrda nije potrebna.

Principi naučnog znanja

- Naučni metod:** *primjena niza principa, pravila i procedura koji omogućavaju osvajanje naučnih saznanja.*
- Indukcija vs. Dedukcija**
- Sa stanovišta pozitivizma, osnovni **principi** naučnog saznanja su:
  - Opštost*
  - Objektivnost*
  - Sistematičnost*
  - Preciznost*
  - Pouzdanost*
  - Provjerljivost*

Paradigma	Ontologija	Epistemologija	Metodologija	Metod
Pozitivizam	Postoji jedna stvarnost ili istina.	Stvarnost može biti mjerena i stoga je fokus stavljen na ponalaženje pouzdanih i validnih alatkama kojim možemo dobiti podatke o njoj.	Eksperimentalna istraživanja; Kvazi-eksperimentalna istraživanja; Anketna istraživanja.	Uzorkovanje; Mjerenje i skaliranje; Statističke analize; Anketni metod; Intervjui; Fokus grupe; Analiza sadržaja, itd.
Konstruktivizam	Ne postoji jedna stvarnost ili istina. Stvarnost je kreirana od strane pojedinaca u grupama koje imaju različito iskustvo.	Stvarnost se ne može mjeriti jer nije objektivna. Može se samo interpretirati sa ciljem pronalaženja skrivenog smisla u društvenim događajima.	Etnografske studije; Fenomenološke studije; Analiza diskursa; Heuristička istraživanja, itd.	Kvalitativni intervjui; Studije slučaja; Životna istorija; Identifikovanje tema; Analiza narativa; Analiza diskursa; Učesničke studije, itd.

Primjer: pozitivizam vs. konstruktivizam

	Analiza sadržaja	Analiza diskursa
Ontologija	Pozitivizam – objektivna stvarnost postoji	Konstruktivizam – realnost je društveno konstruisana
Epistemologija	Smisao riječi je fiksni i reflektuje stvarnost na način koji se može izučavati koristeći naučne metode	Smisao je fluidan i konstruiše stvarnost na način koji se može jedino interpretirati
Izvor podataka	Tekstualni sadržaj u uporedbi sa drugim tekstovima (npr. kroz vrijeme)	Tekstualni smisao, način njegove produkcije, širenja i konzumiranja
Metod	Kvantitativni	Kvalitativni
Kategorije	Analitički određene na osnovu toga kako su date (objektivan)	Ispitivanje kako učesnici aktivno konstruišu jezik (subjektivan)
Pristup	Deduktivan	Induktivan

Primjer: Govor predsjednika

"...We gather tonight knowing that this generation of heroes has made the United States safer and more respected around the world. For the first time in 9 years, there are no Americans fighting in Iraq. For the first time in two decades, Usama bin Laden is not a threat to this country. Most of Al Qaida's top lieutenants have been defeated. The Taliban's momentum has been broken, and some troops in Afghanistan have begun to come home.

These achievements are a testament to the courage, selflessness, and teamwork of America's Armed Forces. At a time when too many of our institutions have let us down, they exceed all expectations. They're not consumed with personal ambition. They don't obsess over their differences. They focus on the mission at hand. They work together.

Imagine what we could accomplish if we followed their example. Think about the America within our reach: a country that leads the world in educating its people; an America that attracts a new generation of high-tech manufacturing and high-paying jobs; a future where we're in control of our own energy and our security and prosperity aren't so tied to unstable parts of the world; an economy built to last, where hard work pays off and responsibility is rewarded...."

Primjer: Govor predsjednika

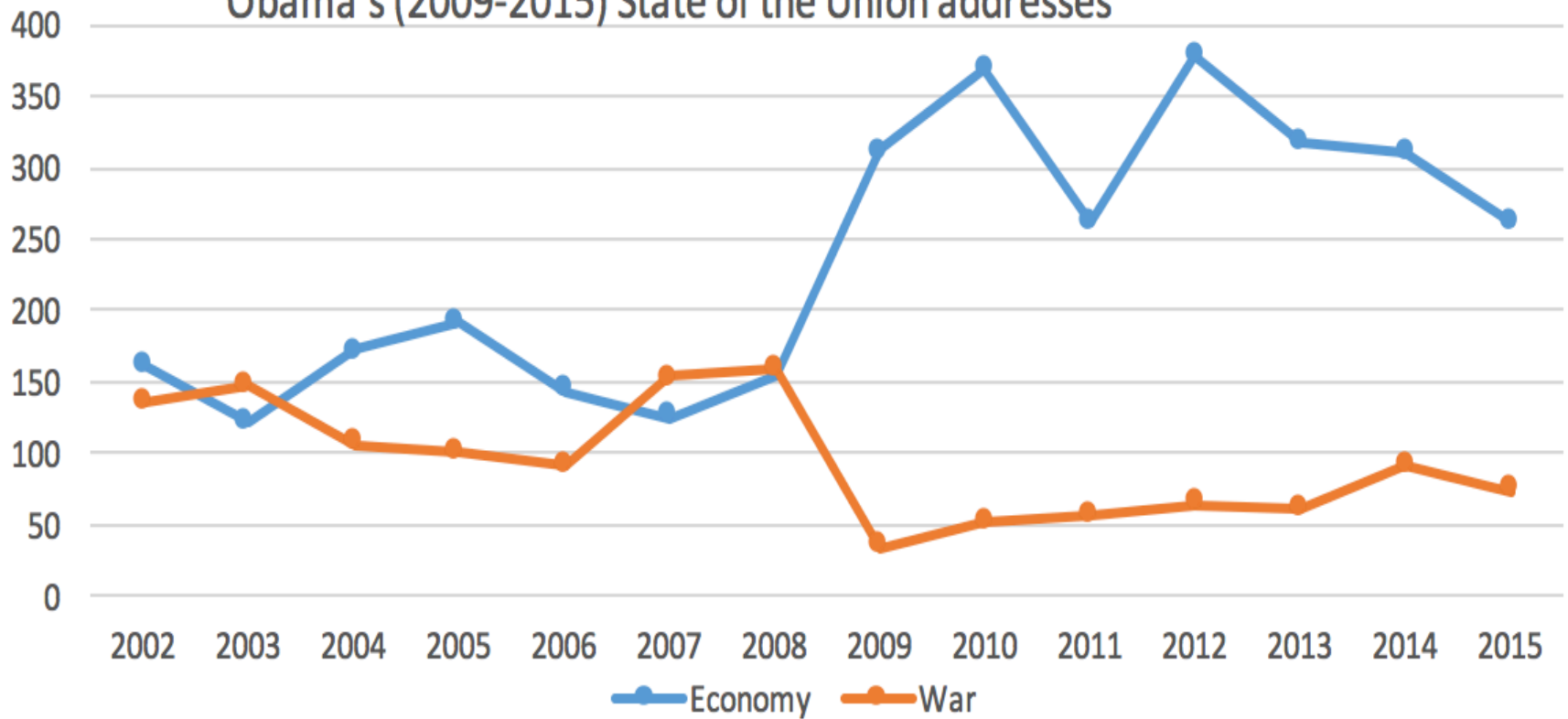
“...We gather tonight knowing that this generation of **heroes** has made the United States **safer** and more respected around the world. For the first time in 9 years, there are no Americans fighting in **Iraq**. For the first time in two decades, **Usama bin Laden** is not a **threat** to this country. Most of **Al Qaida's** top **lieutenants** have been **defeated**. **The Taliban's** momentum has been broken, and some **troops** in **Afghanistan** have begun to come home.

These achievements are a testament to the **courage**, selflessness, and teamwork of America's **Armed Forces**. At a time when too many of our institutions have let us down, they exceed all expectations. They're not consumed with personal ambition. They don't obsess over their differences. They focus on the mission at hand. They **work** together.

Imagine what we could accomplish if we followed their example. Think about the America within our reach: a country that leads the world in educating its people; an America that attracts a new generation of high-tech **manufacturing** and **high-paying jobs**; a future where we're in control of our own energy and our **security** and **prosperity** aren't so tied to unstable parts of the world; an **economy** built to last, where hard **work pays** off and **responsibility** is rewarded....”

Graph 1. Economy and War through time: Bush's (2002-2008) and Obama's (2009-2015) State of the Union addresses

Konstruktivisti

- Ne postoji jedinstveno značenje riječi – npr. “troops”, “heroes” ....
- Smisao poruke je zaseban, važne su motivacije onog ko govori
- Kako političari konstruišu jezik
- Treba uzeti u obzir način produkcije poruke, kao i kanala širenja, da bi se razumio smisao
- **Ali, kako znamo šta je namjeravani smisao?**